

Türk kökenli göçmen diyasporası ve Zeytinburnu mekânında örgütlenme izleri

**Yrd. Doç. Dr. Yasemin Çakırer Özservet
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi**

An aerial photograph of the Zeytinburnu district in Istanbul, Turkey. The image shows a mix of urban development, green spaces, and a prominent blue waterway (the Zeytinburnu Canal) that winds through the area. A red circle is drawn on the lower-left portion of the image, highlighting a specific area of interest. The text is overlaid in the upper-middle section of the image.

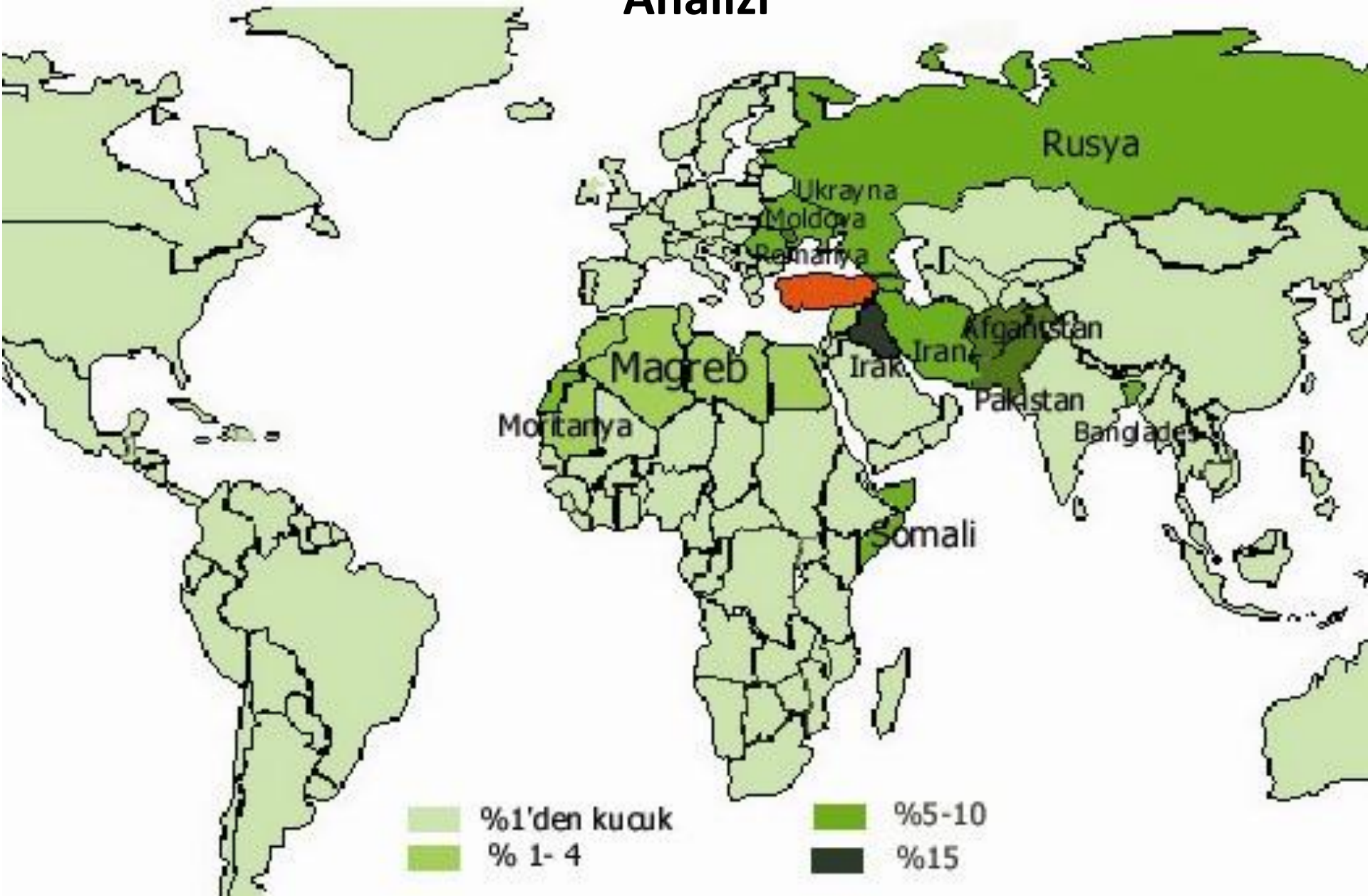
Çalışmada, Zeytinburnu ilçesinde Türk kökenli göçmen diyasporası, gruplaşmaları ve mekândaki örgütlenme izlerinden bahsedilmektedir.

Diyasporik gruplar aynı anda iki ülkeyi eş zamanlı yaşayan, kendi çıkış ülkelerine yönelik ekonomik, sosyal, politik çeşitli ağlara sahip olan ve bu ağlar içerisinde oldukça hareketli olan göçmenlerdir.

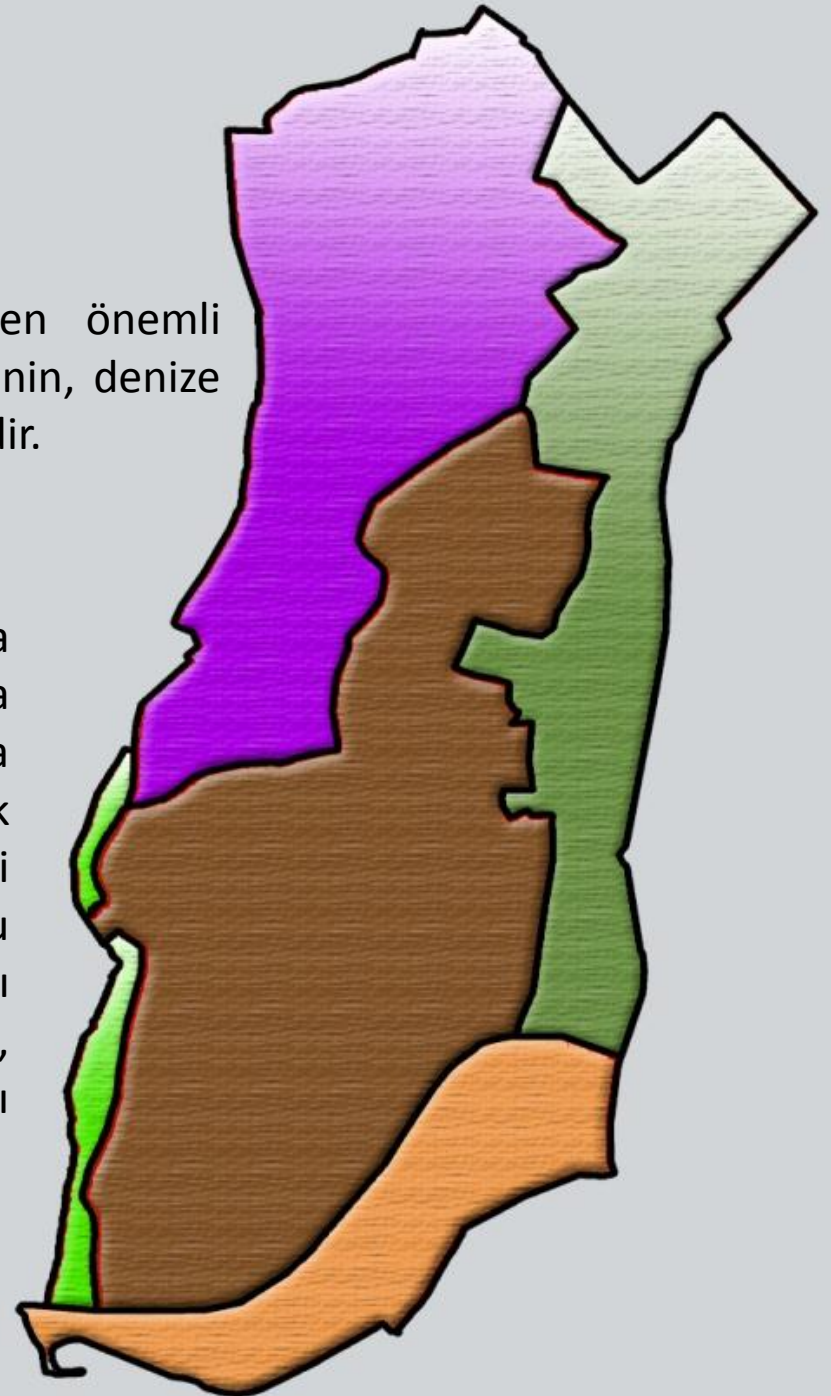
Türkiye'ye Yönelen Göçün İçerisinde Soydaş Göçünün Analizi

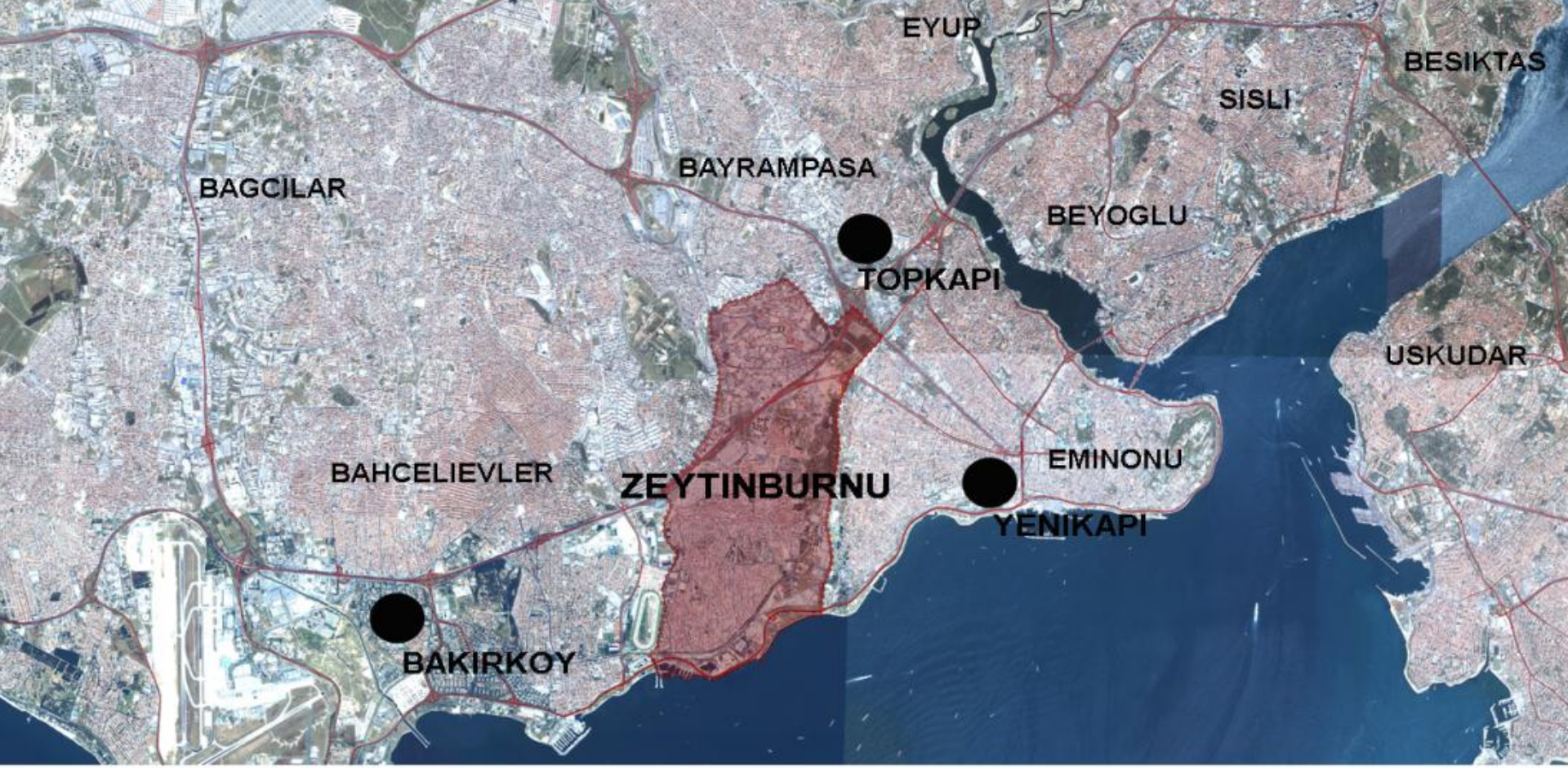
Zeytinburnu İlçesi Göç ve Diyaspora Yapısı

Zeytinburnu'nun kimliğinin oluşmasındaki en önemli karar, Osmanlı döneminde deri tabakhanelerinin, denize kıyısı olan Kazlıçeşme mevkiine yerleştirilmesidir.

Zeytinburnu ilçesi, ilk olarak 1940-50 arasında iç göçmeni bünyesinde barındırmaya başlamıştır. Daha sonra 1951-52 yıllarında Doğu Türkistan bölgesinden gelen Türk kökenli göçmenler, Pakistan üzerinden resmi kanallarla davet edilmişlerdir. Doğu Türkistan'dan gelen ikinci dalga 1960'lı yıllardır. O dönem gelen göçmenler daha çok, Kazak ve Uygur asıllı Doğu Türkistanlı göçmenlerdir.

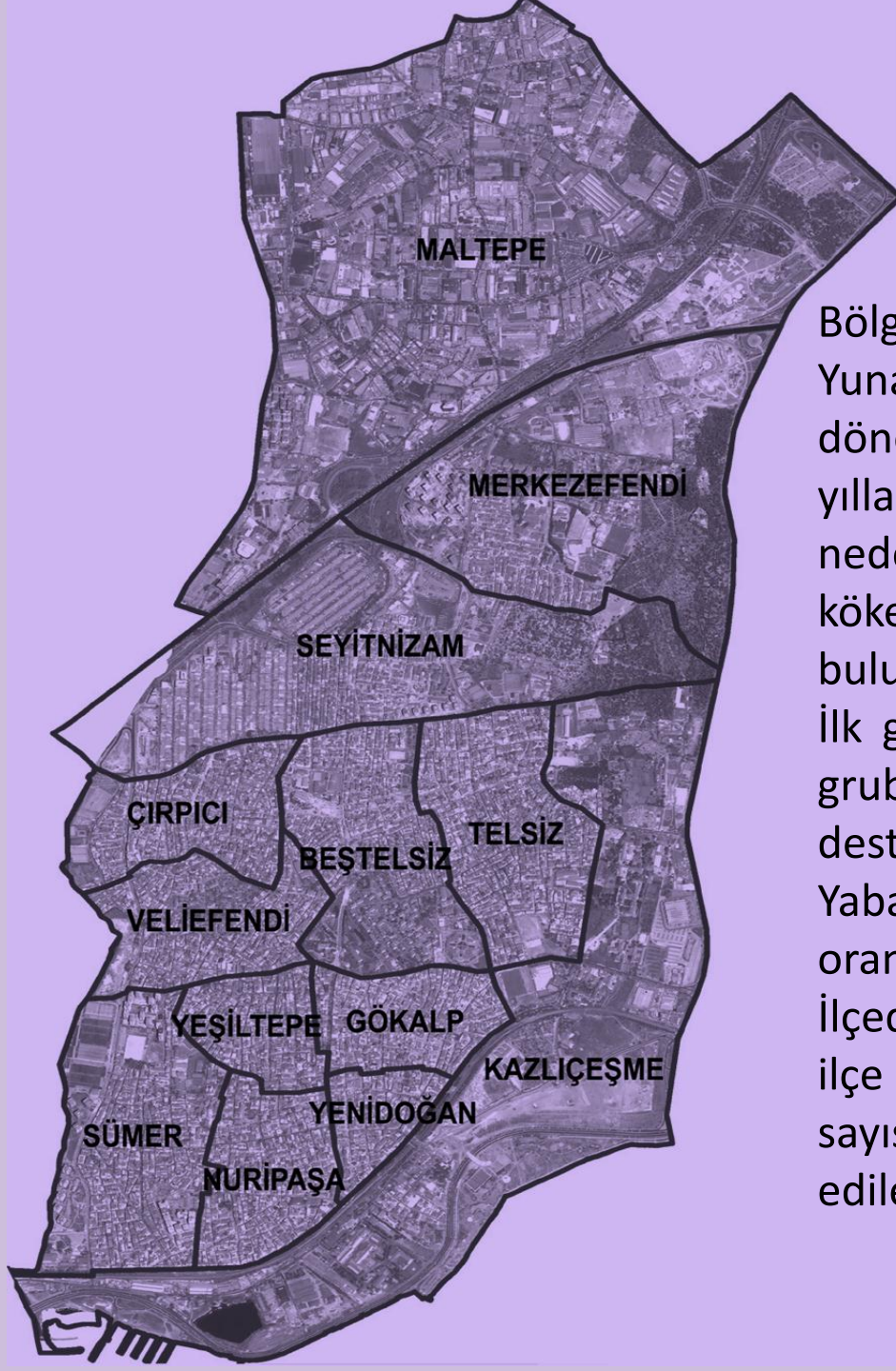

Afgan Türkleri, eski SSCB'nin 1979 yılında Afganistan'a yaptığı müdahale sırasında yaşanan iç karışıklıklardan etkilenerek, hedef ülke olan Türkiye'ye ya direk ya da İran ve Pakistan üzerinden belirli bir süre sonunda gelmektedirler. Türkiye'ye gelmeden önce pek çoğu bir müddet Pakistan'da kalmıştır. 1982 yılında Türkiye'de bir yasa ile Pakistan'da mülteci kampında kalan bir grup Afgan Türkünün (yaklaşık 4.350 kişilik) ülkeye kabulü söz konusu olmuştur

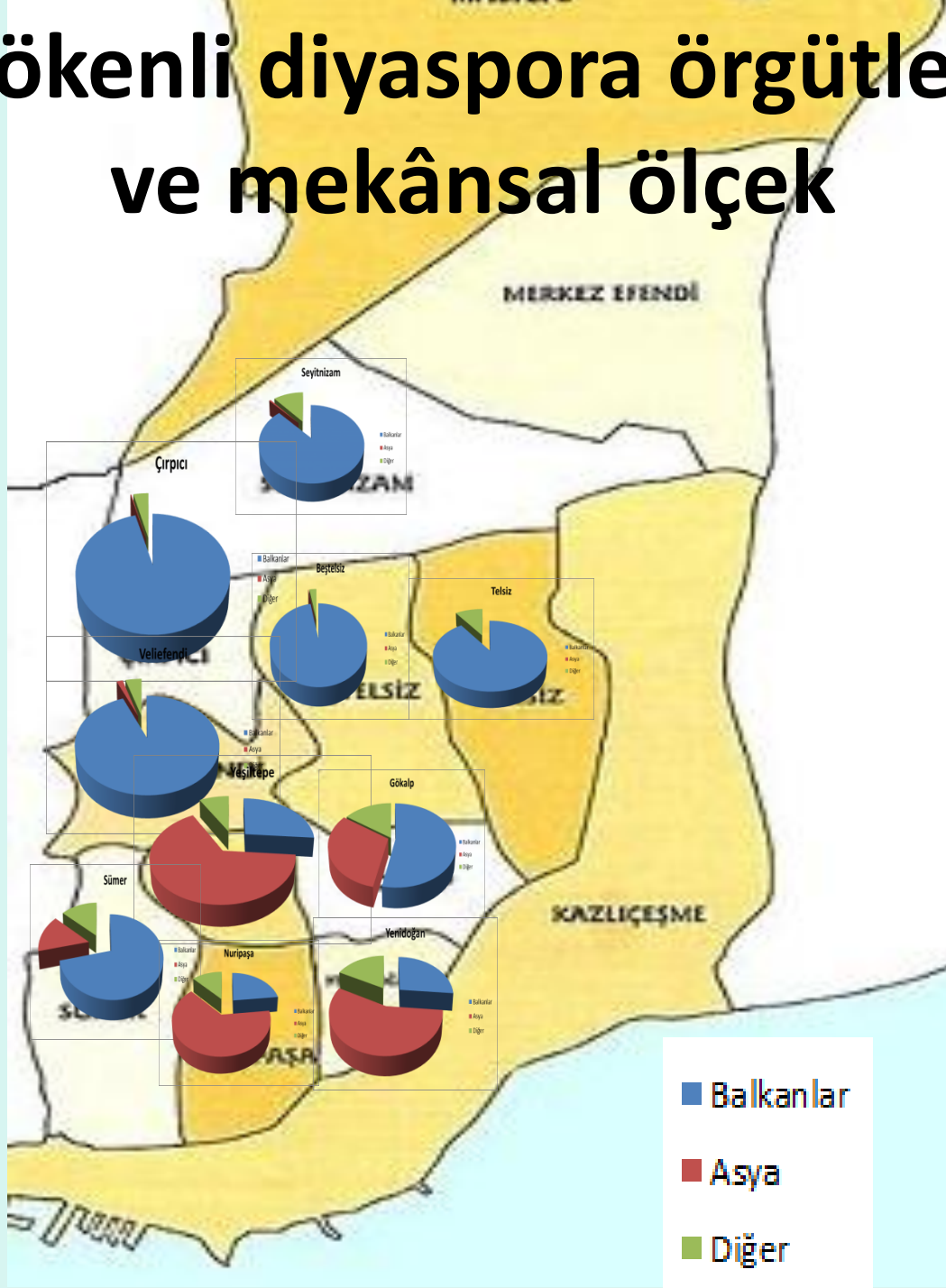
Bölgede Bulgaristan, Makedonya ve Yunanistan'dan nüfus mübadelesi dönemlerinde gelip dönmeyen ya da 1960-70 yılları arası aile birleşimi ya da çeşitli nedenlerle serbest göçmen olarak gelen Türk kökenli göçmenler de büyük oranda bulunmaktadır.

İlk gelen ve yasal sıkıntıları olmayan göçmen grubu diğerlerine, yeni gelenlere maddi, sosyal destekler sağlamaktadırlar.

Yabancı ülkelerde doğanların toplam nüfusa oranı ilçe genelinde %6,2'dir.

İlçede dolaşırken kaba gözlemlerle bile gerçekte ilçe bütününde yabancı ülke doğumluların sayısının bundan epey yüksek olduğu fark edilebilir.

Türk kökenli diyaspora örgütlenmesi ve mekânsal ölçek

Sonuç ve değerlendirme

Zeytinburnu bölgesinin kendine özgü bir diğer özelliği de, içerisinde her çeşit göçmeni değil, belirli tür göçmenleri özellikle kökeni Türk olan göçmenleri barındırmasıdır. Türk kökenli olmayan göçmenlerin bu bölgede sosyal ağlar bakımından tutunmasının epey güç olduğu, yapılan araştırmalar sonucunda ortaya çıkmıştır.

Çalışmada bahsedilen dernekler sadece Türkiye'deki Türk soydaş diasporasını oluşturmamakta aynı zamanda dünya üzerindeki Tür diasporasına da hizmet etmektedirler. Çünkü burada kurulu derneklerin bir kısmı uluslararası bağlantılara sahiptir ve dernek üyelerinin çoğu da uluslararası ağlar yardımıyla bölgeyi ulus ötesi bir zemine taşımaktadır. Özellikle Doğu Türkistan diasporası Zeytinburnu merkezli ancak bir ucu Avrupa bir ucu Amerika'ya uzanan bir nitelik arz etmektedir.